

[Hans Hedtoft.]

appellere til Arbejdernes Ansvarsfølelse og Medarbejdervilje over for den Virksomhed, de arbejder i, og over for Samfundet, og ogsaa Villighed til, at Arbejdernes Afsløning bliver honoreret ved øget Produktionseffektivitet.

Skal vi, som den højtærede Statsminister ønskede, samarbejde for at faa Ro om de økonomiske Problemer, maa de Spørgsmaal, som jeg her kort har nævnt, tages op, og tages op i positiv Aand. Men her er et af de Omraader, hvor den højtærede Regering jo efterhaanden er fuldkommen uforstaaende. Alt dette er for den højtærede Statsminister — det har jeg erfaret, og det siger han selv — en fremmed Verden. Jeg tror, jeg for ham taler arabisk, naar jeg taler om Arbejdernes Solidaritetsmoral, men her ligger et Problem, som maa tages op, og hvor der bør vises noget Initiativ og nogen Imødekommenhed. Det er et af de mange Problemer, vi pegede paa under Valgkampen og i det nye Program, Socialdemokratiet havde vedtaget, men dengang rystede man bare paa Hovedet af os og sagde: Planøkonomi og Socialisering og Raad og Nævn — og jeg ved ikke, hvad det var for Udtryk, man brugte under Valgkampen. Det er dog det Problem, man er i Gang med overalt i det demokratiske Vesteuropa. Det staar øverst paa Dagsordenen i Norge, og det staar øverst paa Dagsordenen i Form af Produktionskomiteer i England og alle andre Steder, og vil man finde en virkelig Forklaring paa Forskellen mellem Mentaliteten herhjemme og i det ncrske Folk i dette Øjeblik og i det engelske Folk, der begge under Ledelse af Arbejderregeringer er i Gang med Genopbygning med positiv Medarbejdervilje fra hele den brede Befolknings Side, saa er her et meget, meget væsentligt Punkt. Der maa ud over dette gennemføres en virkelig Planøkonomi, ikke bureaukratisk, ingen Restriktioner for Restriktionernes egen Skyld; men de Restriktioner, som er nødvendige, og som skal gennemføres af Rensning til Helheden og det brede arbejdende Folk, maa gennemføres, og gennemføres konsekvent uden de liberale Hemninger, som jeg har Indtryk af behersker den nuværende Regering paa alle Omraader. Det er nødvendigt for mig at sige dette, og sige det stærkt til den højtærede Statsminister, naar han ved Forelæggelsen af dette Lovforslag selv gik ind paa almene politiske Betragtninger og nærmest vilde stille Problemet op paa den Maade, at naar det gaar her i Landet, som det gaar, er det udelukkende paa Grund af Vrangvilje fra Organisationernes Side.

Det, jeg har nævnt her, er efter min Mening væsentlige Punkter, naar Talen er om den dybest liggende Aarsag til den Mentalitet, der hersker i dette Land. Det spiller ogsaa en Rolle — det er rigtigt —, at det, jeg vil kalde den usunde Del af Folketrekmentaliteten, endnu sidder ogsaa hos mange Arbejdere, og vi fra vor Side beklager dybere end nogen, at det lykkedes politiske Provokatører og Ophidsere at forlede danske Arbejdere til Ulovligheder. Vi er imod det, vi ønsker ikke at betræde den Vej, vi ønsker at lægge 20 Favne dybt Vand mellem os og dem, der bruger disse Midler. Disse Urostiftere, disse Opviglere har deres Del af Ansvaret. Men det er ikke hele Forklaringen. Vil man have den, maa man efter min Mening gaa ind paa de Betragtninger, som jeg ganske kort har nævnt her, og som den højtærede Statsministers indledende Bemærkninger foranledigede mig til at fremsætte.

Der er Utilfredshed i den danske Befolkning, og det er i alt Fald ogsaa en af de psykologiske Faktorer, der spiller en Rolle, at der ikke bliver taget kraftigt nok fat paa en tilbunds-gaaende økonomisk Sanering. Regeringen har gennemført de Foranstaltninger, den skønnede nødvendige, og først og fremmest dem, der vendte imod den arbejdende Befolkning, men en tilbunds-gaaende økonomisk Sanering, som ogsaa rammer de store Formueejere og den besiddende Del af den danske Befolkning, har vi kun hørt om. Vi ved, at der i Morgen skal komme et efter Sigende barberet Forslag til en Eengangsskat, men vi er paa Forhaand meget, meget tvivlende om, at disse Foranstaltninger er tilstrækkelige, er tilbunds-gaaende. Vi maa standse den Pengerigelighed, som gør sig gældende, og som er irriterende for den arbejdende Befolkning her i Landet. Alle de Inflationssymptomer, som findes paa det ene og det andet Omraade, og som er aldeles aabenbare, alle disse Ting spiller en Rolle for den irriterede Mentalitet. Alt det skulde være Ting, som den højtærede Statsminister ogsaa nævnte, naar han taler udadtil til Offentligheden. Og vil man paa Talefod med den arbejdende Befolkning i dette Land, saa er det nødvendigt at nævne det, ellers faar ingen Regering hverken Tillid eller Tiltro hos det arbejdende Folk. Men jeg har ikke hørt eller set noget til Initiativ, til Vilje til at gøre en Indsats fra Regeringens Side paa alle disse Omraader. Det er i og for sig begribeligt efter den Valgkamp, man har bag sig, og som man vandt 10 Mandater paa, hvorved man har skabt Forventning om alt andet end det, man nu modvilligt og mod-